

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИТРАТАМИ У ФІНАНСОВОМУ
ПІДПРИЄМНИЦТВІ: СТРАТЕГІЧНИЙ ОРІЄНТИР**

КОЛІСНИК Г. М.

*доктор економічних наук, доцент
професор кафедри обліку і аудиту
Вищого державного навчального закладу
«Ужгородського національного університету»
м. Ужгород Україна*

Фінансове підприємництво розглядається як одне із найскладніших видів підприємницької діяльності, воно відоме із стародавніх часів, яке здатне приносити доходи не менш суттєві які приносять комерційні підприємства. Однак, фінансове підприємництво вимагає більш високих професійних знань і практичних навиків досвіду продавців і покупців грошових коштів. По своїй суті, професійні учасники фінансового ринку забезпечують здійснення специфічної діяльності, де об'єктом купівлі-продажу є особливий товар (гроші, іноземна валюта, цінні папери). Виходячи зі змісту фінансового підприємництва суб'єкти, що забезпечують його здійснення спеціалізуються на наданні фінансових послуг та опосередковують у своїй діяльності рух акумульованих фінансових ресурсів шляхом їх залучення та вкладення у фінансові активи. Досвід фінансово-кредитного підприємництва в Україні свідчить про значний ризик всіх учасників цього виду підприємницької діяльності.

Становлення фінансового підприємництва як окремого економічного явища відбулося в результаті структурних перетворень в національній економіці. Поява, формування та розвиток фінансового підприємництва були обумовлені виникненням нового для України фінансового ринку. Щоб задовольнити потреби цього ринку виникла необхідність у професійних учасниках. Їх знання, вміння і досвід були спрямовані на те, щоб забезпечити ефективний перерозподіл капіталу в суспільстві.

За ринкової економіки ринок грошей, валюти, цінних паперів має право на законне існування, і активними агентами цього ринку поступово стають комерційні банки, фондові біржі, підприємства, організації і навіть окремі громадяни-підприємці. Право на здійснення громадянами операцій з цінними паперами закріплене законодавством України. Фінансове підприємництво потребує одержання інформації з ряду джерел, зокрема даних про: курс валюти, потенційних покупців грошей, валюти, цінних паперів, умови здійснення фінансово-кредитних операцій і порядок їх оформлення, кредитний відсоток, необхідні джерела ресурсів. Розглянемо суб'єктів фінансового підприємництва за характером проведення операцій.

Найчастіше суб'єктів фінансового підприємництва класифікують за характером проведення фінансових операцій, практично всі вони присутні на вітчизняному ринку фінансових послуг (рис. 1.).

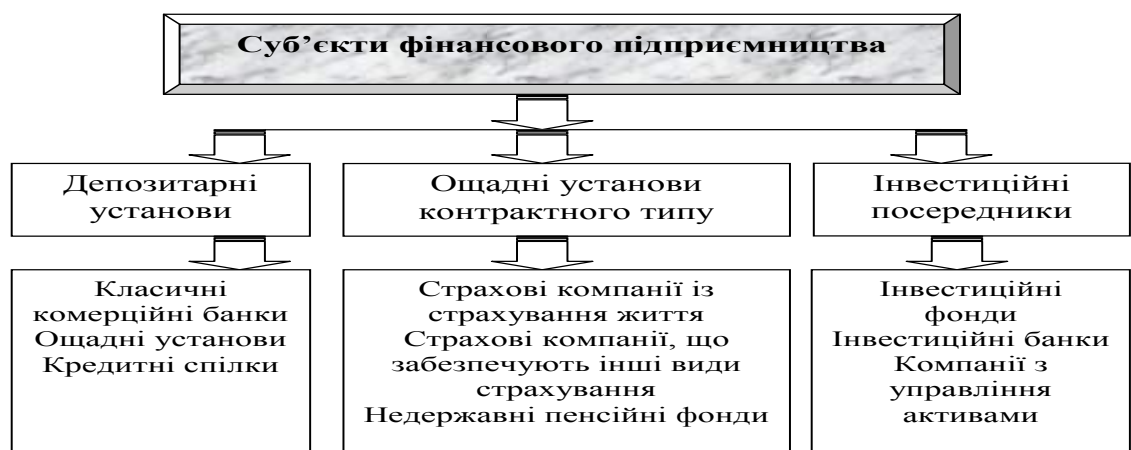


Рис. 1. Структура фінансового підприємництва за характером проведення операцій [1]

Діяльність фінансового підприємництва здійснюється на фінансовому ринку, що включає в себе кілька сегментів (ринок фінансових послуг, грошовий ринок, кредитний ринок, ринок цінних паперів, валютний ринок тощо), де в рамках кругообігу капіталу визначається їх спроможність фінансувати економічну діяльність та забезпечувати функціонування, тим самим впливаючи на розвиток економіки країни. Мета діяльності фінансового підприємництва полягає в реалізації контрактних відносини з

клієнтами щодо їх обслуговування з використанням всього спектру фінансових інструментів.

Сутність фінансового підприємництва полягає в тому, що підприємець придбаваючи особливий товар, реалізує їх покупцеві за плату вище початкової (можливо навіть в кредит), в результаті чого створюється підприємницький прибуток, за рахунок різниці в цінах.

Як кумулятивна система фінансове підприємництво об'єднує сегментовані види професійної діяльності на фінансовому ринку з оперуванням фінансовими активами. Але, оскільки в Україні інститут фінансового підприємництва знаходиться в стадії становлення та постійно зазнає різноманітних впливів, необхідним є підняття питання подолання проблем в їх діяльності із залученням держави. Застосування державою регуляторних функцій сприятиме подоланню проблем в діяльності фінансового підприємництва.

Якщо б на фінансовому ринку були відсутніми трансакційні витрати, а конкурентна ціна була ефективною, то конкурентний ринок не потребував би регулювання з боку держави. Проте в сучасних умовах, коли функціонує фінансовий ринок, його учасники стикаються з рядом проблем, вирішення котрих неможливо без участі регуляторів.

Державне регулювання фінансовим підприємництвом є механізмом для підтримання рівноваги взаємних інтересів всіх учасників фінансового ринку в рамках діючого законодавства. Його необхідність обумовлена існуванням потреби в створенні умов функціонування всіх його учасників, захисту прав, підтримки ціноутворення залежно від попиту та пропозиції на ринку, розвитку інфраструктури фінансового ринку.

Роль державного регулювання фінансовим підприємництвом полягає не тільки в розвитку фінансового ринку, але й в розвитку економіки всієї країни. Недостатній розвиток фінансового ринку, в основному через відсутність державного регулювання, призводить до погіршення інвестиційного клімату, недовіри потенційних інвесторів [2,с.67].

З метою обмеження та мінімізації негативного зовнішнього впливу на національну економічну систему і фінансовий ринок, більшість економістів схиляються до думки, що необхідним є посилення державного регулювання витратами у фінансовому підприємстві. Посилення державного регулювання витратами у фінансовому підприємстві включає контроль за рівнем витрат та посилення вимог до фінансових показників.

Проаналізуємо детальніше діяльність суб'єктів фінансового підприємства з метою визначення способів державного регулювання витратами у розрізі депозитарних установ, страхування та інвестиційних посередників.

Ключове місце серед суб'єктів фінансового підприємства посідають банки. Це обумовлено наявністю наступних особливостей:

- банківські установи оперують більшою часткою позичкового капіталу через перерозподіл на грошовому ринку, порівняно з будь-яким іншим суб'єктом фінансового підприємства;

- за своїм функціональним призначенням банківські установи формують пропозицію грошей, а тому володіють можливістю безпосереднього впливу на ринкову кон'юнктуру та економічне зростання, порівняно з будь-яким іншим суб'єктом фінансового підприємства;

- право банківських установ формувати розмір грошової пропозиції визначає становище всіх інших суб'єктів фінансового підприємства на грошовому ринку;

- здійснюючи розрахунково-касове і кредитне обслуговування банківські установи сприяють формуванню грошових фондів всіх інших суб'єктів фінансового підприємства і мають можливість безпосередньо впливати на їх діяльність та рівень здійснюваних ними витрат.

Зміст державного регулювання витратами у фінансовому підприємстві полягає в оптимізації їх структури. Сам по собі - це складний багаторівневий процес, від якого залежить ефективність роботи як окремого суб'єкта фінансового підприємства, так і економічної системи загалом.

Рівень державного регулювання витратами у фінансовому підприємстві є значним оскільки існує спеціальне законодавство для всіх учасників даного ринку. Проблема полягає в тому, що суб'єкти фінансового підприємства, наприклад, не мають можливості відмовитися від неефективних та дорогих трансакційних витрат та перенаправити їх здійснення спеціалізованому суб'єкту. Також проблемою аналізу витрат фінансового підприємства, є їх вимірювання.

Державна політика регулювання у фінансовому підприємстві має використовуватися на всю силу з метою збору, обробки та надання економічної інформації стосовно рівня витрат. Завдяки цьому забезпечується доступ іншим суб'єктам фінансового підприємства до економічної інформації, що знижує рівень економічної невизначеності та як наслідок – знижується і рівень витрат.

Отже, державне регулювання витратами у фінансовому підприємстві представляє собою впорядкування витрат діяльності всіх його учасників та операцій між ними з боку уповноважених на це органів. Воно охоплює різні види діяльності у фінансовому підприємстві та операцій, що здійснюються на ринку цінних паперів: емісійних, посередницьких, інвестиційних, спекулятивних тощо. Система державного регулювання витратами у фінансовому підприємстві має бути здатною до адаптації перманентних економічних, політичних і соціальних умов в країні та за умови саморегулювання спроможна вирішити існуючі негативні тенденції стосовно рівня та обсягу витрат у фінансовому підприємстві.

Література:

1. Еш С. М. Формування фінансового посередництва на ринку фінансових послуг / С. М. Еш // Вісник Одеського національного університету. Економіка. - 2013. - Т. 18, Вип. 2(1). - С. 226-230. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2013_18_2%281%29__53
2. Стиглиц Дж. Ю. Экономика государственного сектора. Издательство: МГУ: МНФРА-М, 1997. – 720 с.